

Ladislav Babić

Pozobala kokoš!

Suvremena društva su pravilno procijenila stupanj relevantnosti religije i znanosti za društveno biće. Stoga izbor konfesije i slobodu vjeroispovjesti definiraju kao *privatno pravo svakog pojedinca*. Znanost se, međutim, *ne smatra privatnim pravom pojedinaca*. Zbog svog objektivnog značaja za razvoj društva, te njegovo održanje i napredak – što religija ne posjeduje – znanstvene se istine ne mogu privatizirati, u smislu da bi u javnom prostoru obavezna postala njihova slobodna i proizvoljna tumačenja od strane bilo koje jedinice.

Mogu vjerovati da je Bog jedan ili da ih ima koliko na Olimpu, mogu zauzimati panteističke stavove, zamišljati ih kao metafore, apstraktne ideje ili magarce, smijem sumnjati u njihovu opstojnost, ali - ne mogu i ne smijem sumnjati u 2. Newtonov aksiom, niti ga proizvoljno tumačiti. Da *ne mogu* – upozorava me priroda na svakom koraku ili u vožnji autobusom, recimo. Da *ne smijem* – upozorava me društvo koje je dovoljno svijesno njegova objektivnog i u praksi dokazanog značenja te koristi koje ima od njega. Upravo stoga, društvena zajednica dobro zna što treba staviti u prvi plan svakog obrazovnog procesa kao njegovu obaveznu komponentu, a što na marginu kao slobodan izbor učenika. Ne možete jezik, matematiku ili biologiju odabrati kao fakultativne predmete –

vjeronauk možete. I sami vjernici to dobro znaju, i u praksi se zaista tome shodno i vladaju.

Ipak, društvo još nije doseglo onu fazu razvoja kada će vjerske „istine“ (a tu niukoliko ne ubrajam etičke i moralne stavove iznikle na tlu religije, međutim koji nemaju religiozni već općedruštveni značaj) moći strpati u isti koš sa astrološkom ili alkemijskim „istinama“. Ljudskom rodu treba vremena da se oslobodi tisućljetnih zabluda koja mu zamaču vidike i stežu udove. I Ptolemejevu sustavu je trebalo tisućljeće i pol da ode u zaborav, a kamoli ne bi idejama kojima su impregnirane generacije i generacije naših predaka. Ali, otići će neumitno, samo „vremenu treba dati vremena“, jer ionako se silom ništa ne bi postiglo. Hoće li religija izumrijeti? Svakako neće potpuno, posebno ne u dogledno vrijeme. Konačno, još i danas, kada sateliti napučuju nebeski svod a svaki čas ima neki direktni prijenos iz orbite (da o satelitskoj TV ni ne pričam) – ima „entuzijasta“ koji vjeruju da je Zemlja poput kotača na čijem obodu živimo, i to ustrajno dokazuju dokazima iz svoje imaginacije. I dan danas, patentni uredi su pretrpani modelima perpetuum mobilea koji bi nam trebali osigurati besplatnu energiju, pa - unatoč znanstvenim dokazima u njihovu nemogućnost - „pronalazači“ nikako ne odustaju. Uvijek ima entuzijastičkih stanovnika vlastitih svjetova, čije vizije stvarnosti ne korespondiraju sa njome, ali ih se ipak tvrdoglavo drže. To je njihovo osobno pravo, i ako su u tome našli neki smisao, zašto ima ga silom uništavati – neka ima ga. Kao što rijeka ima svoje rukavce i rukavčice, tako i ljudsko društvo ima svoje marginalne manifestacije.

Međutim, kada takvi „entuzijasti“ predlažu školske programe u kojima u prednji plan guraju svoje neiživljene infantilne svjetonazore, podređujući im znanstveno i filozofski fundirane discipline, onda je to tragedija za društvo i državu koja im dozvoljava takvo poigravanje sa svojim građanima. Na žalost, Hrvatska je (i ne samo ona) upravo prototip takve države na mnogo područja, ne samo glede obrazovanja. Stječe se dojam da ovi adepti krajnje desnih, ortodoksnih religioznih stavova – u vrijeme sve veće sekularizacije svijeta - koji vladaju ovom državom praktički već dvadesetak godina, nastoje usaditi u djecu takav svjetonazor koji će ovo društvo izdvojiti, odvojiti i izolirati od epohe u kojoj žive. Sve kako bi što

duže osigurali svoje položaje, probitke i imetke do kojih su došli uvalivši narod u krvavi rat i opljačkavški ga pritom mnogostruko više doli neprijatelj kome su to pripisivali. Politici u pomoć, kojoj svako malo pomažu „Sveti oci“, obilazeći svoje interesne zone da se uvjere nisu li slučajno zastranili u suvremene vode, nastoje upregnuti i školstvo. Dobro oni znaju - drvo se savija dok je mlado, a kasnije je prekasno tako formirane mlade ljude privesti svijesti. Mi početkom trećeg tisućljeća, dok čovječanstvo traži vanzemaljska razumna bića širom univerzuma, sa kojima će izmjenjivati ideje, zamisli i spoznaje o svemiru, još uvijek tražimo zrno razuma u ovoj državi.

Izgleda, pozobala kokoš!

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>